

СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОУНАРКОМА
І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 68 (7629) | Серада, 19 красавіка 1944 г. | Цана 20 к.

Адказы момант у барацьбе за высокі ўраджай

Вясна ўступіла ў свае правы. Наіць добрае сонечнае надвор'е, вялікіх прасторах падохлаба. Настаў час масавага выхаду ў поле, каб часнай самааддай працай змагацца за высокія ўраджай.

Вялікі адказы абавязак ляць на калгасным сялянстве і раёнаў нашай рэспублікі, вызвалены ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Справа ў тым, што нямецкія паноўнікі ў сваёй рабаўніцкай гаспадарцы нанеслі вялікія разбурэнні, вывезлі вялікую колькасць сельгаспадарчага інвентара, оной, спалілі дзесяткі тысяч агародных пабудов.

І зараз, калі калгаснае сялянства прыступае да палявых работ, калі настаў адказы час барацьбы за высокі ўраджай, нарэбра напружыць усе сілы, скарыстаць усе рэсурсы, каб у тэрмін справіцца з веснавой сяўбай, правесці яе на высокім агра-тэхнічным узроўні.

Веснавая сяўба пачалася. Перадвышчы калгасы Нараўлянскага, Камарынскага раёнаў прыступілі ўжо да сяўбы ранніх зернавых. Калгас «Чырвоная пчола», Нараўлянскага раёна, засеў звыш 10 гектараў. Калгас імені Фрунзе «Дняпроўскі араты», Камарынскага раёна, таксама прыступілі да сяўбы.

Не ўпусціць час, правесці веснавую сяўбу ў самыя спысцяныя тэрміны—вось баявая задача, на вырашэнне якой усе свае сілы павінны адаць кожны калгаснік калгасніца.

Поспех правядзення сяўбы будзе залежыць ад таго, наколькі эфектыўна будзе скарыстана цягавая сіла. У сілу склаўшыся абставіны вайны і нямецкай акупацыі ў калгаснай вёсцы стала значна менш коней і механізаванай сілы — трактараў. Машынарктарныя станцыі, іх кіраўнікі павінны праявіць максімум увагі да таго, каб кожны трактар працаваў на поўную магутнасць, каб не было ніякіх перабойў у дастаўцы да трактара гаручага, змазачнага, вады і ўсяго неабходнага. Увесь трактарны парк павінен працаваць на поўную магутнасць! Кожны трактарыст павінен быць прасякнуты адной думкай—зрабіць як мага больш, каб работа была самай высокакалясавай.

Засеяны першыя гектары

МОЗЫР. (Па тэлефону ад нашага нар.). У радзе раёнаў Палескай абласці пачаліся палявыя работы. Адно з першых выехалі ў поле калгасы Хойніцкага раёна. Тут ужо ўзарана 50 гектараў і засеяна ячменем 32 гектары, ільвом—2 гектары.

Велізарную ролю ў хуткім правядзенні веснавой сяўбы адыгрываюць і адыгрывае конь. Вось чаму кожны кіраўнік калгаса, кожны калгаснік павінен клапаціцца аб тым, каб своєчасова накарміць, даглядаць коня і скарыстаць яго на палявых работах з найбольшай эфектыўнасцю.

Веснавая сяўба—самы адказы перыяд у барацьбе за высокі ўраджай. Ад таго, як будзе падрыхтавана глеба, як угноена, якім насеннем пасееш і ў якія тэрміны, залежыць лёс ураджая. Значыць, у кожным калгасе, прыступаючы да веснавой сяўбы, усю ўвагу трэба адаць на якасць палявых работ, на высокую агра-тэхніку, а гэта азначае, што ўвесь комплекс агра-тэхнічных мерапрыемстваў патрэбна праводзіць старанна, на-гаспадарску.

Вялікую дапамогу ў правядзенні веснавой сяўбы павінны аказаць спецыялісты сельскай гаспадаркі—аграномы. Яны зараз, як ніколі, павінны ўсе свае веды адаць на службу барацьбы за высокі ўраджай, яны сваімі парадамі, ведамі павінны вучыць, дапамагаць калгаснаму сялянству вырабіць багаты, ваенны ўраджай.

У момант, калі калгаснае сялянства нашай рэспублікі ўступае ў масавую веснавую сяўбу, з франтоў Айчыннай вайны штодзень паступаюць весткі, якія радуць сэрца кожнага савецкага чалавека. Чырвоная Армія крок за крокам ачышчае савецкую зямлю ад гітлераўскіх ордаў. Недалёка той час, калі поўнасьцю будзе ачышчаны Крым, наша сястра Украіна. Недалёка час, калі наша беларуская і ўся савецкая зямля поўнасьцю пазбавіцца ігнамецкіх акупантаў.

Уступаючы ў веснавую сяўбу, кожны калгаснік і калгасніца, кожны работнік сельскай гаспадаркі ўсе свае думкі, волю, энергію павінны пакіраваць да адной мэты—правесці веснавую сяўбу ў спысцяны тэрміны, на добра апрацаванай і ўгноенай глебе, насеннем самай высокай якасці. Гэтым даб'ёмся высокага ўраджая, хутчай залечым раны, нанесеныя нямецкімі разбойнікамі. Гэтым дапаможам нашай Чырвонай Арміі хутка і канчаткова разграміць і выгнаць нямецкіх захопнікаў з нашай роднай савецкай зямлі.

Асабліва арганізавана распачалі палявыя работы калгаснікі сельгасарцелі «Пролетарый», Стралічэўскага сельсавета. У калгасе пасеяна ўжо 12 гектараў ячменю і адзін гектар ільну. Ворыва і сяўба распачаты таксама ў другіх калгасах.

С Ё Н Н Я Ў Н У М А Р Ы:

VI СЕСІЯ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР. Спрэчні па дакладу тав. П. К. Панамарэнка. Прамова Сакратара Палескага абнома КП(б)Б тав. П. А. Лявіцкага. Прамова сакратара Гомельскага гарнома КП(б)Б тав. Е. І. Барыніна. Прамова дэпутата тав. І. Д. Вятрова. (2 стар.).

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО. Аператыўная зводка за 18 красавіка. (1 стар.).

Пісьмо сакратара Касцюковіцкага РК КП(б)Б і старшыні райвыканкома таварышу Сталіну і адназ таварыша Сталіна. (1 стар.).

ПЕРАДМАЙСКАЕ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СНАБОРШЦТВА. Е. Чыгірынаў. — Вопыт скарасной апрацоўкі паяздоў. М. Табарыскі. — Цяглу дадзім

у тэрмін. М. Белановіч. — Сувязісты Палесся за работай. (3 стар.).
Засеяны першыя гектары. (1 стар.).
Партызанскія павіны. (1 стар.).
Е. Садоўскі. — Гістарычны помнік ля вёскі Лясная. (4 стар.).
МІЖНАРОДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ. (4 стар.).

Ад Савецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 18 КРАСАВІКА

На працягу 18 красавіка на ўсход ад горада СТАНІСЛАЎ нашы войскі адбілі атакі пяхоты і танкаў праціўніка і нанеслі яму вялікія страты ў жывой сіле і тэхніцы.

На СЕВАСТОПАЛЬСКІМ напрамку нашы войскі, зламаўшы супраціўленне праціўніка, авалодалі раённым цэнтрам КРЫМА горадам БАЛАКЛАВА, а таксама з бамяі занялі насялёныя пункты АЛСУ, КАМАРП, КАДЫКОЎКА, КУЧУН-МУСКОМ'Я, БАЦІЛІМАН.

На другіх участках фронта—пошукі разведчыкаў. На працягу 17 красавіка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 21 нямецкі танк. У паветраных баях і агнём знішчаны артылерыі збіта 36 самалётаў праціўніка.

* * *

У ноч на 18 красавіка наша авіяцыя дальняга дэяння зрабіла масіраваны налёт на чыгуначны вузел і марскі порт Канстанца (Румынія). У выніку бомбардыроўкі ўзніклі шматлікія панары. У парту і на чыгуначным вузеле нагляданнем адзначана некалькі моцных выбухаў.

Адзін наш самалёт не вярнуўся на свой аэрадром.

МАСКВА, КРЭМЛЬ

Таварышу СТАЛІНУ

Дарагі Іосіф Вісарыявіч!

Радасныя дні перажываюць працоўныя Касцюковіцкага раёна ў сувязі з паспяховым наступленнем нашых войск на ўсяму фронту ад берагоў Фінскага заліва да Чорнага мора.

Прайшоў 6 месяцаў, як доблесная Чырвоная Армія вызваліла наш раён ад фашысцкага гнёту. За гэты час намі адноўлены 155 калгасаў, 4 МТС, якія па-баявому рыхтуюцца зараз да першай веснавой сяўбы на вызваленай зямлі. Упартай работай працоўных у раёне адноўлены: промкамбінат, электрастанцыя, спірт-завод, скурзавод, два паравыя млыны, швейная і шаўцкая майстэрні. Для дзяцей адкрыты 83 школы. У раёне працуюць 2 больніцы, 2 амбулаторыі, 17 медпунктаў.

Нагнёныя Вашым гістарычным загадам аб 26-й гадавіне Чырвонай Арміі і поўныя найвялікшага жадання наблізіць час поўнага разгрому нямецка-фашысцкіх захопнікаў, працоўныя Касцюковіцкага раёна, БССР, упеслі са сваіх асабістых зберажэнняў у фонд Дзяржаўнага Камітэта Абароны 411.000 рублёў на пабудову танкавай калоны «Беларускі калгаснік». Збор сродкаў працягваецца.

Танкі, пабудаваныя на ўнесеныя намі грошы, просім перадаць той часці, якая вызваліла наш раён.

Няхай грозныя танкі, пабудаваныя на нашы грошы, бязлітасна б'юць непаважнага ворага да лоўнага яго знішчэння.

Жадаем Вам добрага здароўя і доўга, доўга жыць на радасць нам, на страх ворагам.

Сакратар Касцюковіцкага райкома КП(б)Б
Магілёўскай абласці Васіль Іванавіч СЫРАМЯТНІКАЎ.

Старшыня райсавета дэпутатаў працоўных
Андрэй Якаўлевіч САЛАУЕЎ.

21 сакавіка 1944 года.

КАСЦЮКОВІЧЫ, МАГІЛЕЎСКАЯ ОБЛАСЦІ

Сакратару Касцюковіцкага РК КП(б)Б
тав. СЫРАМЯТНІКАВУ

Старшыні райсавета дэпутатаў працоўных
тав. САЛАУЕВУ

Перадайце працоўным Касцюковіцкага раёна, якія сабралі 411.000 рублёў на пабудову танкавай калоны «Беларускі калгаснік»,—маё брацкае прывітанне і падзяку Чырвонай Арміі. Жаданне працоўных раёна будзе выканана.

І. СТАЛІН.

Перадавая трактарная брыгада

КЛІМАВІЧЫ, 18 красавіка. (БЕЛТА). Брыгада, якую кіруе тав. Вятроў, лічыцца перадавай у Радзінскай МТС. Брыгада паспяхова закончыла ремонт сваіх трактараў і прычэпнага інвентара.

Многа клопатаў у паспяховым правядзенні ремонту праявіў старшы трактарыст А. Д. Ігнацьёў. Ён асабіста адрамантаваў два трактары і навучыў працаваць на іх двух трактарыстаў.

Партызанскія павіны

Вялікая група нямецка-фашысцкіх войск 8 красавіка награнула на адну з вёсак Мінскай абласці з мэтай абрабавання сельскагаспадарчага пункта. Партызаны комсамольска-маладзёжнага атрада далі грабежнікам бой. У выніку двухгадзіннага бою гітлераўцы былі выбіты з паселішча. Вораг страціў 15 чалавек забітымі і параненымі. Адзін афіцэр захоплены ў палон. Партызанам дасталіся грабеж: дзве аўтаматычныя гарматы і 300 сарадаў да іх, кулямёт і іншая зброя.

* * *

Настомную барацьбу з непаважнымі нямецкімі акупантамі вядуць народныя месціцы пад камандаваннем таварыша К., якія дзейнічаюць у Баранавіцкай абласці. Аб гэтым яскрава сведчаць вытрымкі з баявога дзяйснення за апошнія 10 дзён сакавіка, якія мы друкуем ніжэй.

19 і 20 сакавіка. На чыгуныцы В.—Л. з супроцьтанкавых ружжаў абстраляны чыгуначныя эшалоны ворага. Выведзены са строю тры паравозы.

25 сакавіка. Атрымана данасенне, што 18 і 22 сакавіка ў раёне мястэчка Д. падарваны тры аўтамашыны ворага. Забіта 17 гітлераўскіх салдат, снілена 8 бочак з бензінам.

28 сакавіка. У раёне насялёнага пункта С. з засады забіта 9 нямецка-фашысцкіх салдат. На чыгуныцы з супроцьтанкавага ружжа абстраляны эшалон ворага. Выведзены са строю паравоз.

29 сакавіка. На чыгуныцы Л.—Б. падарваны эшалон ворага. Разбіты і пашкоджаны паравоз, 2 платформы і 2 вагоны з жывой сілай.

30 сакавіка. На чыгуныцы Л.—Б. падарваны воіцкі эшалон ворага. Вынікі крушэння ўдакладняюцца. У раёне насялёнага пункта Д. падарваны дзве аўтамашыны. Паранены 3 нямецкія салдаты.

КОМСАМОЛЬСКА-МАЛАДЗЁЖНАЯ ЗМЕНА ВАЛЕНЦІНЫ ШУМАКОВАЙ

БУДА-КАШАЛЁВА, 18 красавіка. (БЕЛТА). Па-франтавому працуе на чыгуначнай стапцы комсамольска-маладзёжная змена, якую ўзначальвае старшы аглядчык вагонаў комсамолка Валенціна Шумакова. Замест 11 чалавек, у змене працуе толькі 7. Змена паспяхова перавыконвае свае заданні. Адрамантавана звыш сваёй асноўнай работы многа вагонаў. Змена вырабіла 1.508 запасных частак.

За дасягнутыя поспехі калектыву змены Валенціны Шумакавай аб'яўлена падзяка і аб ле справах зроблен запіс у кнізе падарункаў майд-Радзіме.

VI сесія Вярхоўнага Савета БССР

Спрэчкі па дакладу тав. П. К. Панамарэнка „Вызваленне беларускіх земляў, далейшыя задачы барацьбы беларускага народа супроць нямецкіх захопнікаў і бліжэйшыя задачы аднаўлення народнай гаспадаркі БССР“

Прамова сакратара Палескага абкома КП(б)Б тав. П. А. Лявідкага

Таварышы дэпутаты!

Па закліку вялікага Сталіна, людзі Савецкай Беларусі з першых дзён вайны ўзяліся на барацьбу з нямецкімі захопнікамі, адстойваючы часць, свабоду і незалежнасць сваёй Радзімы.

У акупіраваных раёнах Палескай абласці партызаны і партызанкі наносілі удары па камунікацыйных ворагах, разбураюць яго тылы і ўсімі сіламі дапамагаюць Чырвонай Арміі. Толькі за студзень і люты 1944 года партызанамі і партызанкамі Палесся ўзарвана і пушчана пад адкос 63 нямецка-фашысцкія эшалоны з жывой сілай, тэхнікай і боепрыпасамі, разбіта 52 паравозы, 438 вагонаў, падбіта і ўзарвана 33 танкі, 206 аўтамашы. Пад абломкамі разбітых вагонаў і ў баях з праціўнікам забіта 3.862 і паранена 2.316 нямецкіх салдат і афіцэраў. Вызвалена больш 3.000 савецкіх грамадзян, якіх немцы гналі на катаргу ў Германію.

За час свайго дзікага разгулу і сваволлі немцы зрабілі вялікія разбурэнні ў гарадах і сёлах і нанеслі цяжкія фізічныя і духоўныя раны насельніцтву нашай абласці. Толькі па групе раёнаў абласці поўнаасцю знішчана і ператворана ў палішчы: вёсак—298, грамадскіх пабудоў усіх відаў—6.588, пабудоў асабістага карыстання калгаснікаў—35.902, школ—206. Разбурана 200 прамысловых прадпрыемстваў. Гітлераўскія бандыты знішчылі і пагналі на катаргу ў Германію звыш 200 тысяч чалавек.

Прамова сакратара Гомельскага гаркома КП(б)Б тав. Е. І. Барыкіна

Таварышы дэпутаты! Напад нямецка-фашысцкіх захопнікаў на нашу Радзіму беларускі народ сустраў магутным адпорам. З першых дзён акупацыі Гомельскай абласці і да моманту яе вызвалення немцы ніводнага дня не адчувалі сябе тут супакойна. Адрозна-ж пасля адыходу Чырвонай Арміі па Чарнігаўскім шасе пачалі ўзлітаць у паветра варожыя аўтамашыны, а ў самым Гомелі—дыверсіі следвалі адна за другой.

Наш Цэнтральны Камітэт партыі і асабіста таварыш Панамарэнка ўсімі магчымымі сродкамі паўседзённа аказвалі нам дапамогу. За гэта партызаны Гомельшчыны, як я думаю, і ўсе партызаны Беларусі выносяць таварышу Панамарэнка шчырую падзяку. (Апладысменты).

Мы не адчувалі сябе адарванымі таму, што наш Вярхоўны Галоўнакамандуючы таварыш Сталін ніколі не забываў аб нас. Вялікі правадыр вучыў і выходзіў Чырвоную Армію, ён вучыў, выходзіў і падтрымліваў нас, партызан. Адно слова прывітання партызанам і партызанкам нашага правадыра ў яго загадах натхняла нас. Божны народны медіца, баец ці камандзір гатовы былі ў любую мінуту жыццё адаць за таварыша Сталіна, за Радзіму.

Пасля злучэння з Чырвонай Арміяй 17 лістапада Гомельскае

Прамовы друкуюцца па снаражанай стэнаграме.

У параўнаўча кароткі перыяд пасля вызвалення ад нямецкіх захопнікаў у раёнах нашай абласці прароблена вялікая праца па аднаўленню разбураных МТС, калгасаў, прадпрыемстваў і ўстаноў.

У вызваленых раёнах створана 10 МТС. Яны забяспечаны трактарыстамі, брыгадзірамі і механікамі. Адноўлена 569 калгасаў, у якіх абраны праўленні, старшыні, рэвізійныя камісіі, вылучаны брыгадзіры, створаны вытворчыя брыгады. Праведзена вялікая праца па ўліку і збору ўпалёўшай ад нямецкіх акупантаў маёмасці.

Зараз адноўлена і працуе 58 прамыслова-саматужных арцелей і майстэрняў, 10 паравых млыноў, 15 крупарушак, 5 электрастанцый, 4 райпромкамбінаты. Закапчаецца аднаўленне Пхоўскага лесазавада, прыступіла да працы мэблевая фабрыка «Профінтэр»,

партызанскае злучэнне ўзаемадзейнічала з ёю да 25 лістапада. Гомельскім злучэннем была занята вёска Берагавая Слабада і ўзарвана плянцэвая пераправа.

Злучэнне перадала Чырвонай Арміі тэрыторыю партызанскай зоны каля 800 квадратных кілометраў з дзесяткамі насялёных пунктаў.

Зараз, таварышы дэпутаты, перад гомельчанами стаіць задача ўзняць з руін наш любімы горад. Зараз вядзецца падрыхтоўчая работа да аднаўлення горада, распрацаваны планы атрымання і выкарыстання будаўнічага матэрыялу з разбураных будынкаў, патрэбнасці рабочай сілы і г. д.

таксама адноўлена малая гарадская электрастанцыя і вадаправод у горадзе Мозыры. З адноўленых ганчарных заводаў на базар пачынаюць жбаны, гаршкі, кружкі і іншая пасуда. Арганізаваны выроб грабёнак.

Я прашу сесію звярнуць увагу наркамата лясной прамысловасці і наркамата харчовай прамысловасці на неабходнасць хуткага завозу эвакуіраванага з гэтых прадпрыемстваў абсталявання, перш за ўсё турбіны для аднаўлення новай электрастанцыі.

У нашай абласці прадстаіць выключна вялікая работа па будаўніцтву дамоў для калгаснікаў. У адным толькі Лельчыцкім раёне нам трэба аднавіць звыш 6.000 жыллёвых дамоў. У гэтым раёне засталася толькі 22 драўляныя дамы — у вёсцы Дубніцкая. Да будаўніцтва калгасных дамоў у асобных раёнах абласці прыступлена ўжо. У Васілевіцкім і Лельчыцкім раёнах адбудавана 377 новых і адноўлена 1.086 дамоў калгаснікаў.

Працоўныя нашай абласці ад малага да старага пойдучы на творчую і пачэсную працу, прыкладуць усе свае сілы і келітасць у справе хутэйшага аднаўлення народнай гаспадаркі, а стала быць, і аказанне дапамогі нашай Чырвонай Арміі.

У гэтай вялікай плённай працы на подвігі нас натхняе вобраз нашага бацькі і настаўніка вялікага Сталіна.

Нашаму роднаму Сталіну—слава! (Працяглыя апладысменты).

Насельніцтва горада з вялікім энтузіязмам уключаецца ў работу па падрыхтоўцы да аднаўлення прадпрыемстваў і іншых аб'ектаў. Па пачыну сталінградцаў у нас створана 12 чаркасаўскіх рыгяд, якія прыступілі ўжо да работы.

Комсамольцы Дняпра-Дзвінскага тараходства 16 сакавіка праявілі зыдатную ініцыятыву: адпрацаваць 2 гадзіны пасля асноўнага рабочага дня на разборцы цэглы з разбураных будынкаў. Гэты пачынаў падхоплены ўжо школьнікамі старэйшых класаў, якія таксама выходзіць на працу ў горадзе ў вольны ад вучобы час.

У падзяку Чырвонай Арміі за вызваленне Гомеля працоўныя нашага горада сабралі ўжо 3.000.000 рублёў на тапкавую калону «Гомель». Збор сродкаў працягваецца.

Працоўныя Гомеля і ў далейшым прыкладуць усе сілы да таго, каб аказаць усямерную дапамогу Чырвонай Арміі і за самы кароткі тэрмін адрадіць наш цудоўны Гомель.

Няхай жыве вялікі палкаводзец, наш правадыр і друг Маршал Савецкага Саюза таварыш Сталін! (Апладысменты).

Прамова дэпутата тав. І. Д. Вятрова

Таварышы дэпутаты! Працоўныя раёнаў Палескай абласці, якія яшчэ знаходзяцца пад гнётам фашысцкай акупацыі, даручылі мне перадаць Вам, гераічнай Чырвонай Арміі, камуністычнай партыі большавікоў і любімаму

правадыру народаў таварышу Сталіну шчырае прывітанне. (Працяглыя апладысменты).

Нямецка-фашысцкія нягоднікі вынішчаюць мірных жыхараў акупіраванай Беларусі.

У сакавіку 1942 года ў Окцябрскім раёне немцы поўнаасцю спалілі 30 вёсак. Толькі за 4 дні немцамі павешана, забіта і спалена больш 5.000 мірнага насельніцтва ў асноўным жанчынаў, дзяцей і старых.

У раённым цэнтры Карпілаўка фашысты загналі ў калгасныя і школьныя будынкі 608 чалавек мірных жыхараў і там спалілі іх. У вёсках Кавалі, Лаўстыкі спалена 845 чалавек. Брацкія магілы закатаваных нашых братоў і сёстраў палкам накрываюць увесь Окцябрскі раён. У чэрвені 1942 года гітлераўскія банды ў Ельскім раёне спалілі больш 15 вёсак. Было забіта і спалена да 10.000 мірнага насельніцтва.

У канцы чэрвеня 1943 года фашысцкія галаварэзы прадпрынялі супроць партызан Лельчыцкага, Мозырскага, Ельскага, Тураўскага і Петрыкаўскага раёнаў вялікую карную экспедыцыю часцей войск СС, сілаю да 40 тысяч салдат, узброеных артылерыяй, танкамі і самалётамі.

Асабліваму спусташэнню, як зусім правільна адзначыў у сваім дакладзе Старшыня Савета Народных Камісараў БССР тав. Панамарэнка, падвержаны Лельчыцкі раён. Тут па сутнасці ўсе насялёныя пункты і ўвесь раён ператворан у пустэчу. Тут знішчана больш 10.000 чалавек мірнага насельніцтва.

Грыгорыю Шведу немцы адразалі вушы, выкруцілі рукі, садралі скуру і затым спалілі яго на кастры. 78-гадовай Хрысціне Варановіч, з мястэчка Лельчыцы, распаролі жывот і садралі на галаве скуру. 4-гадовай Зіне Сіцюк, з вёскі Ручное, немцы тапаром адсеклі галаву. У раёне спалена 10 цэркваў. У вёсцы Старае Сяло царква спалена разам са свяшчэннікам. У вёсцы Лепляны па загаду нямецкага афіцэра царква была спалена разам з верую-

чымі, якія знаходзіліся там.

Такім-жа катаваннем і пакараннем было падвергнута паселішча Ельскага, Мозырскага, Тураўскага, Петрыкаўскага і іншых раёнаў абласці.

Таварышы дэпутаты! У гэтай барацьбе працоўныя Палесся супроць фашысцкіх захопнікаў пачалася з першых дзён акупацыі. Першыя партызанскія атрады былі створаны яшчэ ў чэрвені 1941 года.

Да кастрычніка — лістапада 1943 года ў абласці ўжо дзейнічала 106 партызанскіх атрадаў, якія аб'ядналі да 30 тысяч чалавек.

Партызаны Палесся ўтрымлівалі да прыходу Чырвонай Арміі без малага 3/4 тэрыторыі Палескай абласці.

Партызанскія атрады парывалі і часам утрымлівалі пачынаў камунікацыйныя ворага — чыныя і грунтавыя дарогі.

У выніку дзеянняў партызан многія чыгуначныя лініі і лініі бяздзейнічалі. Толькі за адзін год з лютага 1943 года сакавіка 1944 года партызанамі Палесся пусцілі пад адкос і стралялі 1.000 варожых эшалонаў з жывой сілай, тэхнікай і боепрыпасамі. Партызанамі знішчылі звыш 30.000 салдат афіцэраў праціўніка, узарвалі і спалілі больш 600 бронемашынаў аўтамашыны з жывой сілай і боепрыпасамі, узарвалі 50.000 чыгуначных рэек, разбурылі 250 ломатраў чыгуначнага палажэння сотні мастоў на чыгуначных і грунтавых дарогах, разбурылі больш 100 кілометраў ліній сувязі, разграмілі звыш 10 нямецкіх гарнізонаў, знішчылі 50 ташкаў, збілі 15 нямецкіх малётаў. Над абаронай партызан знаходзілася больш 200 тысяч мірнага насельніцтва. У сутнасці момант над абаронай партызан знаходзіцца больш 80 тысяч чалавек нашага насельніцтва.

Таварышы дэпутаты! Намі стаяць выключна важныя задачы па аднаўленню народнай гаспадаркі, разбуранай нямецкімі захопнікамі. Выкарыстанне гэтых задач патрабуе вялікага напружання сіл і дакладнага выканання кіраўніцтва з боку нашых наркаматаў, а таксама выканання абласных, раённых мясцовых Саветаў дэпутатаў працоўных. Я лічу, што асобныя наркаматы, і ў першую чаргу наркамат мясцовай прамысловасці мелі поўную магчымасць зрабіць значна больш, выкарыстоўваючы наяўныя мясцовыя рэсурсы.

Спатрэбіцца многа напружання працы для аднаўлення разбуранай нямецкімі захопнікамі народнай сацыялістычнай гаспадаркі. Мы ўпэўнены і ведаем, што беларускі народ зробіць усё, каб бліжэй дзень, калі наша гераічная Чырвоная Армія, пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна, разарвае разгроміць нямецка-фашысцкія захопнікаў і поўнаасцю ачысціць усю савецкую зямлю ад фашысцкіх акупантаў.

Няхай жыве вялікі правадыр народаў, геніяльны палкаводзец і герой сацыялізма, наш даражлівы таварыш Сталін! (Бурныя апладысменты).

Фото В. Чыгашкова.

Гістарычны помнік ля Ясенка

Прайшлі два з лішкам стагоддзі, а падзеі ля гэтай маленькай беларускай вёскі не забыты. Зараз імя вёскі з'яе з новай славай.

236 год таму назад у асенні дзень, у непагадзь, 28 верасня ў вёсцы Ясная, што на Магілёўшчыне, у 16 кіламетрах ад Прапойска, вялікі палкаводзец Пётр I атрымаў бліскучую перамогу над войскамі шведскага генерала Левенгаупта.

Шведы ўварваліся на нашу тэрыторыю ды ішлі па беларускай зямлі. Адбіць праціўніка ўзяўся сам Пётр.

Ноччу, як пінуць гісторыкі, карыстаючыся супэльным туманам (у той год была вельмі халодная восень), шведы праз густы лес дасягнулі вёскі Ясная і занялі там свае пазіцыі, якія здаваліся ім непрыступнымі.

Войскі Пятра знаходзіліся ля вёскі Доўгія Мхі. К таму часу Пётр усю сваю пяхоту пасадзіў на коней і пачаў для ворага дасягнуў Ясной. Рапцай 28 верасня 1708 года пачалася бітва, якая закончылася толькі вечарам. Яна закончылася поўнай перамогай рускіх над шведамі. Шведы пакінулі рэпны, абозы, гарматы і ў паніцы адступілі да Прапойска. У гэтай бітве яны страцілі 8.000 чалавек забітымі, параненымі і 876 палоннымі. Трафелі рускіх войск з'явіліся 10 штандартаў, 34 сцягі, 17 гармат і ўвесь шведскі абоз.

Рускія змагаліся, як львы, і Пётр I потым пісаў:

«Сія у нас победа может первая назваться, понеже над регулярным войском никогда такой не бывало; к тому же еще гораздо меньшим числом будучи перед неприятелем. И поистине она виновна всех благоприятных последований России, понеже тут первая проба солдатская была, и людей конечно ободрила, и мать Полтавской баталии, как одобрением людей, так и временем, ибо, по 9-месячному времени оною младенца счастье, произнесла».

Так пісаў Пётр. Праз 200 год пасля бітвы, у 1908 годзе, у дні святкавання юбілею, ля вёскі Ясная, Прапойскага раёна, ва ўрачыстай абстаноўцы быў пабудаваны помнік славы рускай зброі.

Беларускі народ святкаваў гэту слаўную рускую перамогу і пільна ахоўвае помнік. Фашысцкія звары спалілі вёску Ясная, са ста дамоў засталася толькі 5, яны спалілі раённую больніцу, але помнік разбурыць ім не ўдалося.

Зараз вёска Ясная вызвалена ад немцаў, у ёй аднаўляецца калгас імені Калініна. А на вызваленнай зямлі высіцца помнік у чэснаці Палтаўскай бітвы, і яго свята шануе наш свабодалюбны беларускі народ.

Е. САДОУСКІ.

Лектарскае бюро пры абкоме партыі

БРЫЧАЎ. (Наш нар.). Для лепшай пастаноўкі лекцыйнай справы пры Магілёўскім абкоме партыі створана лектарскае бюро, у якое ўвайшлі лепшыя, вопытныя лектары і прапагандысты абкома. Лектарскае бюро праводзіць папярэдняе абмеркаванне тэм лекцый, іх змест, робіць свае заўвагі.

У абмеркаванні лекцый актыўны ўдзел прымаюць сакратары абкома партыі.

Гарадская бібліятэка

Рэчыцкая гарадская бібліятэка адкрыта не так даўно—два месяцы назад. Зараз у ёй налічваецца каля 10.000 кніг. Гэтыя кнігі выратаваны ад немцаў, іх доўга хавалі чытачы, а цяпер здалі ў бібліятэку для агульнага карыстання. Тут творы Леніна і Сталіна, «Былое і думы» Герца на, многа другіх каштоўных кніг.

Нядаўна бібліятэка папоўнілася літаратурай, якая вышла ў час Айчыннай вайны. Чытачы з вялікім захапленнем бяруць кнігі савецкіх пісьменнікаў, асабліва кнігі аб партызанах, і ў тым ліку нарыс Віленскага аб гераічным сьмле беларускага народа Канстанціне Заслонаве.

Ёсць у бібліятэцы многа тэхнічнай і сельскагаспадарчай літаратуры.

Да 900 чытачоў карыстаюцца кнігамі з рэчыцкай бібліятэкі, адкрытай пасля вызвалення горада ад нямецкіх акупантаў.

ПЕРАСОВАЧНЫ АГІТПУНКТ

Станцыя Нова-Беліца. Агітпункт. Сёння ён тут, а заўтра будзе ў другім месцы. Займае ён некалькі вагонаў. З іх адзін прыстасаваны пад чытальню, а другі пад кінолекцыйны зал. У чытальні ціха, утульна, на сценах плакаты, дозунгі, партреты, фотавыстаўка. Вось партреты праслаўленых рускіх палкаводцаў—Суворава, Кутузава, Брусілава. Радам партрэт рускага багатыра, які кажа: «У багатых подвигах унікаў бачу дзедаўскую славу». У чытальні за сталом байцы, афіцэры, рабочыя, калгаснікі.

У вагоне, прыстасаваным пад кінозал, 120 месц. Тут штодзёна адбываецца некалькі сеансаў. Дэманструюцца лепшыя савецкія фільмы «Радуга», «Орловская битва» і другія. Нядаўна ў агітпункце выступалі артысты Куйбышэўскай канцэртнай брыгады і артысты Маскоўскага цырка.

ПАДРЫХОЎКА ДА ВЫДАННЯ РУСКА-БЕЛАРУСКАГА СЛОЎНІКА

Акадэмія Навук БССР распачала працу па складанню і выданню вялікага руска-беларускага слоўніка. Для падрыхтоўкі слоўніка і рэдагавання яго створалі спецыяльны рэдакцыйны совет. Адказным рэдактарам руска-беларускага слоўніка прызначан Якуб Колас. У рэдакцыйны совет увайшлі тт. Гарбуноў, Ломцеў, Глебка, Крапіва. Слоўнік павінен быць выдан да 1 студзеня 1945 года, тыражом у 50.000 экзэмпляраў. Слоўнік разлічан для шырокага карыстання.

ПА ВЫЗВАЛЕННЫХ РАЁНАХ РЭСПУБЛІКІ

Гомель. 1.240 жыхараў Новабеліцкага раёна атрымалі ўчасткі зямлі пад індывідуальныя гароды. У першую чаргу ўчасткі адводзіліся сем'ям ваеннаслужачых.

Церахоўна. Каля 6.000 працоўных раёна карысталіся медыцынскай дапамогай у адноўленых лекавых установах раёна.

Васілевічы. Ганчарныя арцелі раёна выпусцілі за першы квартал 2.500 штук рознай пасуды. (БЕЛТА).

Гісторыя вярхоўкі

Заводу, дзе дырэктарам тав. Андрэенка, спатрэбілася вярхоўка. Спатрэбілася для таго, каб паставіць страпілы. Узнікла пытанне: дзе яе ўзяць?

Тав. Андрэенка звярнуўся з просьбай у Гомельскі аблгандаль да тав. Шаціла. Праз месяц тав. Шаціла даў тав. Андрэенка паперку на імя начальніка аблспажыўсаюза тав. Ермоленкі, у якой напісаў:

«Облгандальаддел прапануе неадкладна, з фонда, які ёсць у вас, выдаць наряд на атрыманне вярхоўкі...»

Тав. Ермоленка ўсё-ж не выдаў вярхоўкі.

Праз некаторы час тав. Андрэенка звярнуўся за садзейнасцю ў Наркамгандаль да тав. Ахрэмчыка. На той-жа паперцы тав. Ахрэмчык наляжыў рэзалюцыю:

«Пётр Іванавіч! Прашу зрабіць магчымае і дапамагчы прадпрыемству ў выпуску адналопу фактычна для вас-жа...»

Тав. Андрэенка ўсё-ж пайшоў да Пятра Іванавіча ў Белкаапсаюз. Пятра Іванавіча не аказалася на месцы. Быў намеснік. Прачытаўшы паперку і рэзалюцыю, намеснік рапху дадаў сваю. Новая рэзалюцыя гласіла:

«Тав. Ермоленка, нілограм 50 вярхоўкі трэба даць, а з імі заключыць дагавор на здачу вам прадукцыі...»

Тав. Андрэенка паслаў да тав. Ермоленкі свайго работніка.

Пайшоў работнік і... вярнуў з чым. Аказалася, што Ермоленка жадае бачыць кіраўніцтва за да.

Пасля некалькіх наведванняў ўмяшання ў гэту справу вышэйшых органаў, начальніка аблспажыўсаюза ўсё на той-жа папярэдняй паперцы, нарэшце, наляжыў рэзалюцыю:

«Гомельскаму РПС. Выць 25 нілограмаў за наяўны рунак».

Здавалася, што двухмесячным намаганнем атрымаць вярхоўку прышоў капеец. Але не тут (о! Па паперцы з'явілася яшчэ на рэзалюцыю (нягледзячы на тое, што ўжо не было дзе пісаць). Рэзалюцыя была паложана ў галгарам райспажыўсаюза, у ёй ён папярэджаў:

«Вярхоўна ёсць, але рахункі няма, калі будзе — невята, аванс браць не магу».

І толькі пасля паўторнага ўмяшання вышэйшых органаў, навод, нарэшце, атрымаў 25 нілограм вярхоўкі.

У выніку бюракратызму і ляцтва Ермоленкі і другіх рэжымікаў гандлю зрываецца адляпенне важнага пэха.

Так могуць рабіць толькі таяжыя замкнуліся ў сваёй уладзе ішкарлуны і не бачаць той велічай плённай працы, якая развіваецца на прадпрыемствах па выданай вынікаў гаспадарання, я-медка-фашысцкіх захопнікаў.

Амерыканская ІНФАРМАЦЫЯ

Дзеянні авіяцыі саюзнікаў

ЛОНДАН, 18 красавіка. (ТАСС). Як афіцыйна паведамляецца, амерыканская авіяцыя зрабіла ўчора палёт на ваенныя збудаванні ў раёне Па-дэ-Кале.

З бліжнёсходніх баз самалёты саюзнікаў працягвалі ўчора палёты на германскія судны і гавані ў Эгейскім моры і ля паўднёвага ўзбярэжжа Грэцыі. Адно варасудно патаплена, другое пашкоджана.

У пач на 18 красавіка амерыканскія бамбардзіроўшчыкі «Масор» зрабілі палёт на розныя аб'екты ў Кельне.

АДСТАЎКА УРАДА БАДОЛЬЁ

ЛОНДАН, 17 красавіка. (ТАСС). Карэспандэнт агенцтва Рэйтэр паведамляе з Неапаля:

«З падзейных крыніц стала вядома, што Бадольё сёння рапцою ўручыў заяву аб адстаўцы кабінета і кароль даручыў яму сфарміраваць новы ўрад. Гэта паведамленне, аднак, афіцыйна яшчэ не пацверджана».

НАЛЁТ АМЕРЫКАНСКІХ БАМБАРДЫРОУШЧЫКАЎ НА БЕРЛІН

ЛОНДАН, 18 красавіка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, вельмі вялікія злучэнні бамбардзіроўшчыкаў «Лятаючая крэпасць» і

«Ліберэйтар» зрабілі палёт на аб'екты, якія знаходзяцца на тэрыторыі Германіі, у тым ліку ваенныя аб'екты ў Берліне.

ЗАМЕЖНАЯ ХРОНІКА

Для барацьбы з насельніцтвам Эльзас-Латарынгі, якое адмаўляецца служыць у германскай арміі, гітлераўцы спецыяльна стварылі два ваеннапаліцыйныя суды. Гэтыя суды выносяць толькі прыгаворы да пакарання смерцю.

Капада заключыла з Кітаем дагавор, які афіцыйна адмяняе правы экстэрытарыяльнасці і іншыя прывілеі, якімі Капада карысталася ў Кітаі. Дагавор прадугледжвае, што не пазней чым праз 6 месяцаў пасля сканчэння вайны кітайскі і канадскі ўдзел заключаць дагавор аб дружнай гандлі, моралаванні і конскіх правах.

3 18 тысяч юпакоў беларускай правінцы Брабант, якія выніны былі з'явіцца на рэгіён для адпраўкі на прымовыя работы, ухіліліся ад гэтых тысяч чалавек.